

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 20-04-26045 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

לפני כבוד השופט יונה אטדגי

המבקשות: 1. יש עתיד - בראשות יאיר לפיד
2. תל"ם-תנועה לאומית ממלכתית בהנהגת
משה (בוגי) יעלון
ע"י ב"כ עוה"ד עודד גזית ויורי שוסטין

נגד

המשיבה: חוסן ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד ערן מרינברג ושמעון בראון

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21

1. האם המשיבה רשאית להשתמש בסמליל (לוגו) ועיצוב ויזואל שהוכנו עבור רשימת "כחול לבן", רשימתן המשותפת בעבר של המבקשות ושל המשיבה, לאחר הפירוד ביניהן?

רקע

2. המבקשת 1, המבקשת 2 והמשיבה הן מפלגות רשומות, שהקימו רשימה משותפת, כמשמעות מונח זה בחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט – 1959 ובחוק מימון מפלגות, התשל"ג – 1973, לקראת הבחירות לכנסת ה-21, ופעלו במשותף בבחירות לכנסת ה-21, לכנסת ה-22 ולכנסת ה-23 (שנערכו כולן במהלך כשנה אחת). דרכן של המבקשות ושל המשיבה נפרדה לאחר הבחירות לכנסת ה-23, כאשר המשיבה הצטרפה לקואליציה, יחד עם מפלגת הליכוד ומפלגות נוספות, בעוד שהמבקשות מרכיבות, יחד עם מפלגות נוספות, את האופוזיציה.

3. עם חבירת שלוש המפלגות לרשימה משותפת (לקראת הבחירות לכנסת ה-21, כאמור), הן חתמו על הסכם בדבר הוצאות הבחירות, שהוגש בהתאם לחוק ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית, ופעלו במשותף להזמנת השירותים הנדרשים. בין היתר, הזמינה הרשימה מחברת ליד שיווק ממוקד בע"מ (להלן – "ליד") עיצובים של סמליל (לוגו) ועיצוב ויזואל שיכללו את המילים "כחול לבן", ועל פי הזמנתה הכינה ליד את העיצובים הבאים (להלן – "העיצובים"):

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

1
2

3
4

5
6

7
8

העיצובים הללו שימשו את הרשימה המשותפת ב"מירוצים" לכל הבחירות האמורות.

10

4. יצוין, כי בדיון שנערך בוועדה המסדרת של הכנסת ה-23 (טרם הקמתה של ועדת הכנסת), לאחר הפירוד, הוחלט כי המשיבה תישא בשם "סיעת כחול לבן" בכנסת ושתי המפלגות יישאו כל אחת את שמה.

14

יובהר, כי במסגרת תביעה זו המבקשות אינן טוענות כנגד זכות השימוש של המשיבה בשם "כחול לבן" (למרות שיש להן השגות על החלטת הוועדה המסדרת), אלא טוענות כנגד זכות השימוש של המשיבה בעיצובים, כשלדבריהן המדובר בעניינים נפרדים.

17

18

ההליכים עד כה

19

5. ביום 23.4.2020 הגישו המבקשות תובענה זו, במסגרתה הן מבקשות מבית המשפט, "להורות כי המבקשות הן הבעלים במשותף של זכות היוצרים בכלל היצירות שהוזמנו. . . כי השימוש שעושה מפלגת חוסן ביצירות הוא שימוש בלתי סביר הפוגע במבקשות. . . [ו] להורות למפלגת חוסן לחדול לאלתר משימוש באותן יצירות. . .".

23
24

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

- 1 יחד עם התובענה הגישו המבקשות גם בקשה "דחופה" למתן צו מניעה זמני וכן למתן סעד ארעי
2 במעמד צד אחד, האוסר על המשיבה לעשות שימוש ביצירות האמורות, עד להכרעה בתביעה
3 העיקרית.
4 ביקשתי את תשובת המשיבה לבקשה, קבעתי דיון בבקשה במעמד הצדדים והוספתי: "לא
5 מצאתי לנכון ליתן סעד ארעי במעמד צד אחד, משום שעל פניו ולגרסת המבקשות עצמן מדובר
6 ביצירות בבעלות משותפת שכל צד רשאי לעשות בהן שימוש. מכל מקום, הדברים צריכים
7 להתברר בדיון במעמד הצדדים".
8
9 בהתאם להחלטתי, המשיבה הגישה את תשובתה לבקשה לסעד זמני.
10 המשיבה התנגדה לכל הסעדים שהתבקשו, פירטה את נימוקיה ועמדה על כך שהיא רשאית
11 להמשיך לעשות שימוש בעיצובים.
12
13 ב"כ הצדדים ביקשו לדחות את המועד שנקבע לדיון בבקשה במעמד הצדדים מטעמים שאינן
14 רלוונטיים כאן.
15 ביטלתי את המועד שנקבע ויחד עם זאת הצעתי לצדדים, כי יסכימו לכך שבהתאם לתקנה 369
16 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד – 1984, במקום לדון בסעד הזמני יתקיים דיון בתובענה
17 עצמה בהקדם ככל הניתן, כאשר התשובה לבקשה לסעד זמני תשמש גם כתשובה לתובענה
18 עצמה.
19 ב"כ הצדדים הודיעו על הסכמתם להצעתי.
20 בהתאם לכך נקבע דיון בתובענה עצמה, שנערך ביום 10.5.2020.
21
22 בתחילת הדיון הודיעו ב"כ הצדדים כי בהמלצת בית המשפט הם מוותרים על חקירות
23 המצהירים מטעם הצדדים (גיל סגל, מנכ"ל המבקשת 1 – מטעם שתי המבקשות ויחזקאל אגאי,
24 מנכ"ל המשיבה).
25 ב"כ הצדדים טענו את טיעוניהם בדיון, ולבקשת ב"כ המבקשות אפשרתי לצדדים להגיש
26 "השלמת סיכומים", שאכן הוגשו לאחר מכן.
27
28 **תמצית טענות הצדדים**
29
30 תמצית טענות הצדדים להלן לקוחה מתוך סיכומיהם, שכן המבקשות, כפי שיפורט בהמשך שינו
31 בסיכומיהן את ההדגשים של טענותיהן מאלה שפורטו בתובענה (ובבקשה), ובעקבותיהן עשתה
32 כן גם המשיבה.
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

11. המבקשות טוענות כי העיצובים הם יצירה מוגנת לפי חוק זכות יוצרים, תשס"ח – 2007 (להלן – "חוק זכויות יוצרים"); כי שאלת זכות השימוש ביצירות שבבעלות משותפת מוכרעת בהתאם להוראות הרלוונטיות בחוק המיטלטלין, התשל"א – 1971 (להלן – "חוק המיטלטלין") ובחוק המקרקעין, התשכ"ט – 1969 (להלן – "חוק המקרקעין"); כי בהתאם להסכם שנעשה ביניהן לא ניתן לעשות שימוש בעיצובים ללא הסכמה של כל בעלי הזכויות, קרי: הסכמת שלוש המפלגות; כי גם ללא הסכם ניתן להגיע לאותה מסקנה, שכן השימוש שעושה המשיבה בעיצובים הללו הוא שימוש חריג המצריך את הסכמת כל השותפים; כי על רקע המחלוקת העקרונית שהתגלעה בין הצדדים השימוש שעושה המשיבה בעיצובים הוא בלתי סביר; כי מאחר והן אינן יכולות לעשות אותו שימוש באותן עיצובים השימוש הוא בלתי סביר; וכי השימוש שעושה המשיבה בעיצובים יוצר הטעיה של הציבור שעלול לחשוב כי המשיבה היא ממשיכת דרכה של הרשימה המשותפת לשעבר.

12. המשיבה מלינה בסיכומיה על כך שהמבקשות הרחיבו את החזית מזו שתוארה בכתב תביעתן. לדבריה, העילה העיקרית שנטענה בכתב התובענה היא חוסר הסבירות בשימוש בעיצובים על ידי המשיבה לאור זאת שהיא הצטרפה לממשלה, שכנגד העומד בראשה הוגש כתב אישום, ולא הועלתה כל טענה, לפיה על פי ההסכם שנעשה ביניהן, המשיבה אינה רשאית להשתמש בעיצובים ללא הסכמת כל השותפים. לגוף טענת המבקשות משיבה המשיבה כי אין בהסכם כל התייחסות לזכות השימוש בעיצובים למקרה שהשותפות תתפרק; כי גם חוק המקרקעין אינו אוסר על שותף לעשות שימוש סביר בנכס המשותף; כי הטענה, לפיה השימוש שהיא עושה בעיצובים לאחר הצטרפותה לקואליציה ולממשלה הוא שימוש בלתי סביר היא טענה פוליטית שבית המשפט אינו צריך לעסוק בה; וכי לאחר שהועדה המסדרת החליטה שהיא רשאית להמשיך להשתמש בשם "כחול לבן" הרי שהשימוש שהיא עושה בעיצובים הוא סביר ואין בו כל הטעיה. המשיבה מוסיפה, כי אין זה נכון שהיא טענה שהמבקשות אינן יכולות לעשות שימוש בעיצובים, ומעשית הן לא ביקשו וגם אינן מבקשות כעת לעשות בהם כל שימוש.

דיון והכרעה

כללי

13. העיצובים הם "יצירה אמנותית" כהגדרת מושג זה בסעיף 1 לחוק זכויות יוצרים: "יצירה אמנותית" – לרבות רישום, ציור, יצירת פיסול, תחריט, ליטוגרפיה, מפה, תרשים, יצירה אדריכלית, יצירת צילום ויצירת אמנות שימושית. . .".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

- 1 לפיכך, בהתאם לסעיף 4(א), חלה על העיצובים זכות יוצרים.
2 על פי סעיף 11, "זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות ביצירה, או בחלק מהותי
3 ממנה, פעולה, אחת או יותר, כמפורט להלן, בהתאם לסוג היצירה. . .".
4
5 14. בסעיף 28 סיפא לתובענה ציינו המבקשות כי "הנחת המוצא של התביעה היא כי הבעלות
6 [בעיצובים] הינה משותפת" לשלוש המפלגות.
7 כן צוין (בסעיף 27): "למען הסר ספק, לחברת ליד [יוצרת העיצובים, כאמור] אין כל טענה בדבר
8 זכות כלשהי ביצירות".
9
10 15. שאלת זכות השימוש ביצירה שבבעלות משותפת עלתה בפסק דינו של בית המשפט העליון ב-
11 ע"א 5365/11, 5489/11 אקו"ם בע"מ – אגודת קומפוזיטורים נ' **Emi Music Publishing Ltd.**
12 (3.9.2013) (סעיפים 50-60 לחוות דעתה של כב' השופטת ברק-ארז).
13 בית המשפט פותח את הדיון בסוגיה זו, בהערה, לפיה ". . . חוק זכויות יוצרים אינו נדרש
14 באופן מפורש להסדרת השאלות שמעוררת בעלות משותפת ביצירה (ראו: מיכאל
15 בירנהק "קריאה תרבותית: החוק ושדה היצירה", יוצרים זכויות – קריאות בחוק
16 זכויות יוצרים 83, 105-106 (מיכאל בירנהק וגיא פסח עורכים, 2009) (להלן:
17 בירנהק); גלעד וקסלמן "היצירה התאגידית והיצירה השיתופית" יוצרים זכויות –
18 קריאות בחוק זכויות יוצרים 167, 177-178 (2009) (להלן: וקסלמן). השוו
19 גם: *Margaret Chon, New Wine Bursting from Old Bottles: Collaborative Internet Art, Joint Works, and Entrepreneurship*, 75 OR. L. REV. 257
20 (1996)). למעשה, ההסדר היחיד המופיע בחוק לגבי יצירה משותפת (כמשמעה בסעיף
21 1) נוגע לכך שתקופת ההגנה על היצירה נמדדת לפי חיי היוצר שהאריך ימים מבין
22 היוצרים במשותף בתוספת שבעים שנה (סעיף 39 לחוק זכויות יוצרים)".
23
24
25 כאן המקום להעיר שההגדרה "יצירה משותפת" בסעיף 1 לחוק זכויות יוצרים מתייחסת
26 ל"יצירה שנוצרה בידי כמה יוצרים במשותף. . .". וספק אם היא חלה, כבענייננו, על יצירה
27 שבבעלות משותפת (ראו בהקשר זה את הערת כב' השופטת ברק-ארז בפסקה 49).
28 מכל מקום, כאמור, אין בחוק זה מענה לסוגיה בה אנו עוסקים.
29
30 בית המשפט מוסיף, כי גם ההפניה לשיטות משפט זרות לא תועיל (פסקה 51):
31 " על כך יש להוסיף, כי גם הפניה לניסיון של שיטות משפט זרות אינה מניבה
32 תשובה חד-משמעית, בהתחשב בריבוי הגישות האפשריות לסוגיה. כך למשל,
33 הדין בארצות הברית מקנה לכל אחד מבעלי הזכויות ביצירה, בכפוף למגבלות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

1 מסוימות, את הזכות העצמאית להתיר את השימוש ביצירה אף ללא הסכמתם
2 של יתר בעלי הזכויות, ובלבד שחלקם היחסי ברווח המופק מהיצירה ישתלם
3 לידיהם (ראו: § 6.10 NIMMER Russ VerSteege, Intent, Originality, Creativity and Joint Authorship 68 BROOKLYN L. REV. 123, 149-
4 (2002) 150). לעומת זאת, בהתאם לגישה הנהוגה בדין האנגלי, נדרשת
5 הסכמתם של כלל בעלי הזכויות ביצירה מסוימת על מנת להתיר את השימוש
6 בה (ראו: Copyright, Design and Patents Act 1988, section 173(2). כן
7 ראו: COPINGER, בעמ' 334). לצורך ההכרעה שבפנינו, עלינו להיות ערים לכך
8 שהשוני והגיוון הקיימים בגישות העקרוניות ביחס לסוגיה של ניהול זכויות
9 יוצרים בבעלות משותפת מעידים על מורכבותו הרבה של הנושא, כמו גם על
10 כך שההכרה בזכויותיהם הקנייניות של היוצרים אינה מכתיבה כשלעצמה
11 תוצאה מסוימת."
12

13
14 הפתרון לסוגיה זו מצוי, על פי קביעת בית המשפט, בהוראות חוק המקרקעין, אליו מפנה חוק
15 המיטלטלין (פסקה 52):

16 " משלא קיימת הסדרה ספציפית של סוגית הבעלות המשותפת בזכויות
17 יוצרים בחוק זכויות יוצרים עצמו, ניתן להיעזר בהסדרים חקוקים שעניינם
18 שיתוף בזכויות קניין בהקשרים אחרים. הסדר מפורט מסוג זה קיים בכל
19 הנוגע לשיתוף במקרקעין, בסעיפים 27-36 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969
20 (להלן: חוק המקרקעין). לפי סעיף 9(ה) לחוק המיטלטלין, התשל"א-1971
21 (להלן: חוק המיטלטלין) חלים ההסדרים הנוגעים לשיתוף במקרקעין,
22 בעיקרם, גם על שיתוף במיטלטלין, "באין הוראות אחרות בהסכם שיתוף",
23 ומכוח סעיף 13(א) לחוק המיטלטלין חלים הסדרים אלה גם על בעלות
24 משותפת ב"זכויות". עם זאת, הפנייה לחוק המקרקעין בשאלה של המשטר
25 המשפטי החל על בעלות משותפת בזכויות יוצרים צריכה להיעשות בזהירות
26 [בית המשפט במפנה בהקשר זה למאמרו של מיכאל בירנהק דלעיל, עמ' 106, ולמאמרו
27 של וקסלמן דלעיל, עמ' 178]"
28

29 על כך שההיקש מחוק המקרקעין על השיתוף בזכויות יוצרים "צריך להיעשות בכל הזהירות
30 הראויה" ראו גם פסקה 58 שם.

31
32 מהו ההסדר מחוק המקרקעין שניתן להחיל על זכות השימוש ביצירה שבבעלות משותפת
33 (בזהירות הראויה, כאמור)?

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

על כך משיב בית המשפט (פסקאות 54-56):

54. ההסדר הקבוע בחוק המקרקעין בעניין שיתוף מבוסס על תפיסה של ניהול בהחלטת רוב, להוציא עניינים החורגים מניהול ושימוש רגילים, שבהם נדרשת הסכמה פה אחד. סעיף 30 לחוק המקרקעין קובע בעניין זה כך:

"(א) בעלי רוב החלקים במקרקעין המשותפים רשאים לקבוע כל דבר הנוגע לניהול הרגיל של המקרקעין ולשימוש הרגיל בהם.
(ב) שותף הרואה עצמו מקופח מקביעה לפי סעיף קטן (א) רשאי לפנות לבית המשפט בבקשת הוראות, ובית המשפט יחליט כפי שנראה לו צודק ויעיל בנסיבות העניין.
(ג) דבר החורג מניהול או משימוש רגילים טעון הסכמת כל השותפים".

55. השותפים במקרקעין יכולים להסכים על שיטה אחרת לניהול זכויותיהם, אך כאמור בסעיף 29 לחוק המקרקעין, זהו ההסדר שחל "באין הוראות אחרות בהסכם שיתוף" (סעיף-קטן (ג)) (ראו עוד: ע"א 810/82 זול בו בע"מ נ' זיידה, פ"ד לז(4) 737 (1983); ע"א 663/87 נתן נ' גרינר, פ"ד מה(1) 104 (1990)).

56. בד בבד, סעיף 31(א)(1) לחוק המקרקעין קובע כי כל בעלים במשותף רשאי, ללא הסכמת יתר השותפים, להשתמש בנכס המשותף שימוש סביר, ובלבד שלא ימנע שימוש כזה משותף אחר. לשון אחרת: אף אחד מהבעלים בנכס מקרקעין משותף אינו רשאי למנוע משותפו שימוש בנכס, כל עוד מדובר בשימוש סביר".

18. אודות זכותו של שותף במקרקעין לעשות שימוש במקרקעין, כל עוד השימוש הוא סביר וכל עוד שימוש זה אינו מונע שימוש כזה משותף אחר, ראו גם: פרופ' יהושע ויסמן, דיני קניין, בעלות ושיתוף, עמ' 228-234; פרופ' מיגל דויטש, קניין, כרך א', עמ' 526-537.

אודות ההיקש מחוק המקרקעין על סוגיית זכות השימוש ביצירה שבבעלות משותפת עליה חל חוק זכויות היוצרים, ראו גם: ע"א 1567/99 סיוון נ' שפר, פ"ד נז(2) 913, 940-942 (חוות דעתו של כב' השופט אנגלרד. שתי הערות: 1 – הדיון שם נערך לפי החוק הקודם, חוק זכות יוצרים 1911; 2 – הפתרון שם נמצא בחוזה שנערך בין הצדדים והסוגיה הוכרעה לפי דיני החוזים), וכן ראו את פסק דינו של כב' השופט גדעון גינת ב-ת"א (מחוזי – חיפה) דפוס שלומי גרפיקס נ' ספקטרום דפוס (1.4.2011), פסקאות 32-36.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

בענייננו.

19. לאור האמור לעיל, כדי להכריע במחלוקת דנן, אלו הן השאלות שיש להשיב עליהן:
א. האם ההסכם בין הצדדים מונע מהמשיבה לעשות שימוש בעיצובים?
ב. אם התשובה לשאלה זו חיובית, בכך מסתיים הדיון (השווה לפסק דין **סיוון הנ"ל**).
אם התשובה לשאלה הקודמת שלילית:
1) האם השימוש שעושה המשיבה בעיצובים הוא סביר?
2) האם השימוש שעושה המשיבה מונע מהמבקשות לעשות בעיצובים שימוש דומה?
רק מענה חיובי לשאלה ב(1) ומענה שלילי לשאלה ב(2) **במצטבר** יכשיר את השימוש שעושה המשיבה בעיצובים.

ההסכם בין הצדדים

20. המבקשות מפנות ל"הסכם בדבר הוצאות הבחירות לכנסת ה-21 ובדבר מימון שוטף בכנסת ה-21" שצורף לתובענה (נספח 1).
המשיבה טוענת כי מאחר והתביעה מתייחסת לשימוש שהיא עושה בעיצובים לאחר הבחירות לכנסת ה-23, ההסכם שהוצג אינו רלוונטי.
אולם, גם אם אניח שאותו הסכם, או הסכם הדומה לו, חל גם על יחסי הצדדים בבחירות לקראת הכנסת ה-23, אין בהסכם זה כל הסכמה בדבר השימוש ביצירות המשותפות המדוברות, או ביצירות משותפות בכלל, גם שעה ששלוש המפלגות עדיין משתפות פעולה ביניהן ברשימה המשותפת, וודאי שאין בהסכם כל התייחסות לשאלת השימוש ביצירות המשותפות לאחר סיום שיתוף הפעולה.
כל מטרתו של הסכם זה הוא להסדיר בין שלוש המפלגות את היבטי המימון של ההתמודדות במערכת הבחירות ושל ההתנהלות בתקופת קיומה של הכנסת ולחלק ביניהן את הוצאות הבחירות, ולא לחינם המבקשות לא הפנו להוראה מסוימת מתוך ההסכם.
21. לאחר שקבעתי שהמבקשות לא הצביעו על הסכם המונע מהמשיבה לעשות שימוש בעיצובים, אעבור לדון בשתי השאלות הנוספות שהוצגו לעיל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

האם השימוש שעושה המשיבה בעיצובים הוא סביר?

22.

"סבירות השימוש תיקבע על פי אופי הנכס בנסיבות הענין" (ויסמן, עמ' 229).

העיצובים שאנו דנים בהם אינם עומדים בפני עצמם ואין להם זכות קיום עצמאית. אין המדובר בעיצובים שנועדו להצגה בגלריה המציגה יצירות אמנותיות והם לא נועדו ללוות יצירה אמנותית אחרת: ספר, סרט וכדו'. העיצובים קשורים לשם "כחול לבן", השם שבחרו שלוש המפלגות להצגת רשימתן המשותפת.

אילו הן היו ממשיכות בשיתוף הפעולה ביניהן, העיצובים היו ממשיכים לשרת גם את סיעתן המשותפת בכנסת, שהיתה ממשיכה לשאת אותו שם. משנפרדה דרכן, ומשנקבע בהחלטת הגוף המוסמך לכך על פי חוק, הכנסת עצמה (באמצעות הועדה המסדרת), כי המשיבה תמשיך לשאת בכנסת את השם "כחול לבן" כשם סיעתה, הרי השימוש שהיא עושה בעיצובים הללו, שהדבר הבולט בהם הוא שם זה, הוא שימוש סביר.

ודוק: אינני דן בשאלה האם גם המבקשות רשאיות לעשות שימוש בעיצובים, למרות שעל פי אותה החלטה הן אינן רשאיות להשתמש בשם "כחול לבן" כשם סיעתן בכנסת, שאלה שלא נדרשתי להכריע בה.

23.

נימוק מרכזי בטענות המבקשות בתובענה בקשר לחוסר הסבירות של השימוש שהמשיבה עושה בעיצובים היה זה, שאחת מהבטחות הבחירות המרכזיות של רשימת כחול לבין היתה שהיא לא תשב בממשלה בראשותו של ראש ממשלה שהוגש נגדו כתב אישום, ולכן השימוש שעושה המשיבה תוך הפרת הבטחה זו הוא שימוש בלתי סביר. טוב עשתה המשיבה כאשר בסיכומיה לא שבה עוד על טענה זו באופן שבו היא הועלתה בתובענה עצמה, אלא "בשפה רפה", למרות שלא נמנעה לחלולטין מכך (סעיף 16 לסיכומים).

נימוק זה הוא טיעון פוליטי מובהק.

השאלה, האם המשיבה הפרה "הבטחת בחירות", ואם כן האם היתה הצדקה להפרה זו (ושתי השאלות הללו נדונו גם בתשובתה של המשיבה לתובענה) הן שאלות פוליטיות מובהקות, שעל בית המשפט להדיר את רגליו מדיון בהן.

"בג"צ איננו מתערב בטיבו ובמהותו של מצע מפלגתי-פוליטי, אלא במקרים קיצוניים

ביותר... צמצמנו התערבותנו עד כה, כאמור, למקרים קיצוניים ביותר, מקום שעלתה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 20-04-26045 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

- 1 סכנה של פגיעה בטוהר המידות וטוהר השיקול השלטוני. . . " (בג"צ 5364/94 ולנר
2 נ' יושב ראש מפלגת העבודה הישראלית, פ"ד מב (1) 758, 781).
- 3 על כך חזר בית המשפט העליון גם לאחרונה בפסק הדין ב-בג"צ 2592/20 התנועה לאיכות
4 השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה (6.5.2020) (תמצית הנימוקים) (פסקה 22):
5 ". . . עם זאת, הודגש כי מן הראוי שבית המשפט ינהג איפוק רב בבואו לבחון הסכס
6 קואליציוני ו"ימנע מהתערבות העלולה לגרום לפגיעה בחופש הפעולה הפוליטי
7 ובעיקרון היסודי של שיטתנו בדבר הפרדת הרשויות" (עניין אורלב, פס' 12 לחוות
8 דעתה של השופטת (כתוארה אז) ד' ביניש).
- 9
- 10 ואם כך בבית המשפט הגבוה לצדק, קל וחומר בערכאה הדיונית הדנה בסכסוך אזרחי.
11
- 12 24. מעבר לכך, כידוע לכל, שאלת הצטרפותה של המשיבה לממשלה ולקואליציה עמדה במוקדה
13 של מחלוקת ציבורית גדולה וגלויה.
14 בפסק הדין ב-ע"א 6490/97 אלחג' נ' אבועקל, פ"ד נג(2) 49, כותב כב' השופט זמיר (עמ' 58):
15 ". . . בית המשפט אמור להתרחק מנקיטת עמדה בשאלות פוליטיות המפלגות את הציבור,
16 ולשמור על תדמיתו כגוף שאינו מעורב בחיי הפוליטיקה, שעל פי טיבם אינם הולמים את חיי
17 המשפט. אם כך, ראוי לבית המשפט, מן הבחינה של מדיניות שיפוטית, למשוך ידו, ככל
18 הניתן, מסכסוכים פוליטיים, לרבות סכסוכים הצומחים מהסכמים פוליטיים".
- 19
- 20 25. משנדחה הטיעון הפוליטי נותרה שאלת סבירות השימוש בעיצובים, לאור "אופי הנכס ונסיבות
21 העניין", כאמור לעיל, ומסקנתי היא, לכן, שהשימוש שהמשיבה עושה בעיצובים הללו הוא סביר.
22
- 23 **האם השימוש שהמשיבה עושה מונע שימוש דומה מהמבקשות?**
- 24
- 25 26. כאמור לעיל, תובענה זו אינה דנה בשאלה האם המבקשות רשאיות לעשות שימוש בעיצובים.
26 המשיבה, מכל מקום, לא ביקשה (לכל הפחות במסגרת התביעה שהתבררה לפני) למנוע
27 מהמבקשות לעשות שימוש דומה, ובתשובתה לתובענה אף טענה (בסעיף 11) כי "עסקינן
28 ביצירות בבעלות משותפת שכל צד רשאי לעשות בהן שימוש".
29 גם בסיכומיה כתבה (בסעיף 25): "אכן מבחינת זכויות יוצרים כל הבעלים יכולים לעשות
30 שימוש סביר וזה מה שקובע לענייננו".
- 31
- 32 27. אמנם, לא ניתן להתעלם מכך שאם המשיבה תעשה שימוש בעיצובים, המבקשות החולקות על
33 דרכה הפוליטית תתקשינה לעשות גם הן שימוש דומה באותם עיצובים, אולם זהו שיקול

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 20-04-26045 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

1 פוליטי/תדמית, שהמבקשות יכולות לשקול אותו כמיטב הבנתן, ואם הן יבחרו, מסיבה זו, שלא
2 לעשות שימוש בעיצובים לצרכיהן, אין זאת משום שהמשיבה מנעה מהן את השימוש אלא משום
3 שהן בחרו להימנע ממנו.
4 יצוין, כי המבקשות גם לא ביקשו בכל טיעוניהן כאן לעשות שימוש בעיצובים ומסיכומיהן (סעיף
5 19, למשל) נראה שהן גם אינן רוצות או מתכוונות לעשות זאת, וכל רצונן הוא למנוע מהמשיבה
6 שימוש זה.

הטעיה?

7
8
9
10 .28 המבקשות טוענות עוד לחשש להטעיה:
11 "בענייננו, השימוש בקריאייטיב [העיצובים] עלול להטעות את הציבור שמא חוסן היא
12 "ממשיכת דרכה" של רשימת כחול לבן" (סעיף 25 לסיכומיהם).
13 מלבד זאת, שגם שאלה זו היא שאלה פוליטית שבית המשפט צריך להימנע מלעסוק בה, אינני
14 סבור גם, לגופה של טענה, שיש בה ממש.
15 כאמור לעיל, דבר הפילוג בין המפלגות הוא עובדה גלויה ומפורסמת בציבור.
16 כך גם הצטרפותה של המשיבה לממשלה ולקואליציה והמחלוקת שהתעוררה עקב כך בינה לבין
17 המבקשות.
18 וכן ידוע בציבור, כי על פי החלטת הכנסת, המשיבה זכאית להשתמש בשם "כחול לבן", ולפיכך
19 גם השימוש שלה בעיצובים נעשה משום כך.
20 החשש הנטען להטעיית הציבור, לכן, הוא חשש שווא.

שינוי חזית

21
22
23
24 .29 אכן קיים פער ממשי בין אופי הטענות שנטענו בתובענה לבין אלה שפורטו בסיכומים, או אף
25 בדיון עצמו.
26 אף על פי כן, אין מדובר בשינוי חזית ממש או אף בהרחבתה, אלא בהטיית מרכז הכובד
27 וההדגשים מ"השדה הפוליטי" לשדה המשפטי-קנייני (וטוב שכך).
28 מכל מקום, לאור התוצאה שהגעתי אליה, השאלה האם "הטייה" זו דינה כשינוי או הרחבת
29 חזית, שעשויים לבדם לגרום לדחיית תביעת המבקשות, מתייתרת.

הערה

30
31
32 .30 בדיון לעיל לא הפרדתי בין שלושת העיצובים שהובאו בסעיף 11 לתובענה (סעיף 3 בפסק הדין).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 26045-04-20 יש עתיד - בראשות יאיר לפיד ואח' נ' חוסן ישראל

1 אולם נראה, כי ביחס לעיצוב השני, המילים "גנץ לפיד" אינן יכולות, מטבע הדברים, להישאר
2 על כן, וככל שהמשיבה תבקש לעשות שימוש בעיצוב זה, עליה להשמיט ממנו צירוף זה.

סיכום ותוצאה

3
4
5 31. מאחר שבהתאם למסקנותי לעיל, המשיבה עושה שימוש סביר בעיצובים נושא התובענה,
6 השימוש שהמשיבה עושה בעיצובים אינו מונע (כשלעצמו) מהמבקשות לעשות שימוש דומה וכן
7 אין חשש להטעיית הציבור משימוש זה, המסקנה היא שהמשיבה רשאית להמשיך לעשות
8 שימוש בעיצובים (בכפוף לאמור בסעיף 30 לעיל).

9
10 32. אשר על כן אני מחליט:
11 התביעה נדחית.
12 המבקשות ישלמו למשיבה שכ"ט עו"ד בסך 20,000 ₪ והוצאות בסכום כולל של 5,000 ₪.

13
14
15
16
17 ניתן היום, כ"ט סיוון תש"פ, 21 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

18
19 יונה אטדגי, שופט
20
21
22